

A vizsgálatok január és június utolsó napjain tartattak. Az E. K. T. által kinevezett biztos urak lelkiismeretes pontossággal megjelentek s vizsgáinkat dicséretes ügybuzgósággal vezették.

A jövő iskolai év sept. 1-én kezdődik. A beiratáskor tartozik mindenki az első félévi díjakat lefizetni; a második félévieket pedig a karácson utáni szorgidő kezdetén.

Székely-Keresztur 1878. jul. 5.

Sándor János,
igazgató.

A BRIT ÉS KÜLFÖLDI UNITÁRIUS TÁRSULAT EZ ÉVI NAGY GYÜLÉSE.

A brit és külföldi unitárius társulat ötvenharmadik nagy gyűlését mult júniusban tartotta meg Londonban. Ez alkalommal a gyűlés szónoka Binns Vilmos birkenheadi lelkész volt, ki beszédében „a vallásos eszméknek a modern gondolkozáshoz való viszonyát“ tárgyalta. Előadásában mesterileg festette a vallás élő erőit és a vallásos szellem iránt, bármelyik keresztény vagy nem keresztény vallási társulatban találtassék, legnagyobb becsülését és tiszteletét fejezte ki. Hogy a vallásra ne lenne a világnak szüksége, és hogy az kihalóban volna — e nézetet határozottan visszautasította. „Eszmék és rendszerek kihalhatnak, de a vallás soha. Amak érve-rese ma is erős, lépése biztos, szemei szent tűzzel telültek és hangja kellemesen csengő. „Haladás, átalakulás, mint eddig volt, ugy ezután is fog lenni, de az a vallás hosszu és fényes napjára nem fog örök éjszakát hozni.“

A társulat mult évi működéséről Ierson Henrik, a társulat jeles titkára, olvasott érdekes jelentést. A társulat összes bevétele a mult évben tett 6,809 fontot (60,809 fr.) Ebből egyes gyülekezetek felsegélésére fordítottatott 464 font; missioi czélokra 1,361 font; ingyenkönyvek és tractok szétosztására 168 font, és ezenkívül az 50 éves jubileum alkalmával gyűjtött mintegy 6000 fontból 3,525 adatott ki missioi felolvasásokra és új templomok építésére. Valóban bámulni lehet az áldozatkészséget, melylyel angolhoni hitrokonink ily tekintélyes összegeket hordnak össze és költenek vallási közczélokra.

Mint más alkalommal, ugy az idén is, a társulatnak gyűlésén több küldöthöz volt szerencséje a különböző országok szabad vallási gondolkozóitól. A francia szabadelvű prótestansokat képviselte

Di de M. lelkész, ki Cocquerel A. halála után Fránkhönban a szabadelvűek egyik első vezére. Németország és Hollandia az idén csak levelekkel képviseltethették magukat, melyekben a társulatot meleg rokonszenvükről, őszinte barátságukról biztosították. Az amerikai unitáriusok részéről Wilson E. saleni (Massachusetts) lelkész és a magyarhoniak részéről Boros György jelenlegi londoni akademitánk volt jelen. E küldötteket Chalmers cambridge-i lelkész üdvözölte. Rokonszenves szavakban emlékezett meg azon fontos szolgálatról, melyet a németországi „Protestans Egylet“ rövid fennállása óta azon országban egy tisztább és szabadabb vallás ügyében sokszor a legnagyobb küzdelem és áldozat árán hozott. A Protestans Egylet nélkül Németországban a vallási ügyek ma a legsiralmasabb állapotban lennének. A Prot. Egylet emelte fel s tartotta és tartja fenn ott a szabad, tiszta és meg nem vesztegetett vallás zászlóját egyfelől a materialismussal, másfelől a vallási conservatismussal szemben. Hollandia szabad keresztényeiről is a legnagyobb elismeréssel emlékezett meg, mint a kiknek a reformatio kezdete óta le a jelenkorig a józanabb vallásra nézve sokat köszönhetni. Franciaország újabb mozgalmait pedig bátorító szavakban üdvözölte és azon reményét fejezte ki, hogy a „világ első nemzete“ gloire-jához a szabad és felvilágosult hit ápolásával és terjesztésével új babérlevelet fűz. Magyarországról való megemlékezése a lehető legrokonszenvesebb. „Az unitárius egyház létezése Magyarhonban egyike a legfigyelemreméltóbb jelenségeknek az összes európai egyházi viszonyokban. Ott keleten az erdős hegységek közt a katolikus és görög egyház közepett a vallási szabadság lámpáját testvéreink 300 esztendő óta világotlatják s örömmel látom jeleit annak, hogy a vallási szabadság és tiszta vallási nézetek amaz országban, melynek neve oly kedves előttem, még nagyobb tért vivnak ki és az unitarismus büszkesége, dicsősége leend egy valóban nemes népnek, a mely előtt hitem szerint egy nagy és dicsó jövő áll. Bármint változásokat idézzen elő a jelenlegi háboru délkeleten, reménylen, hogy az unitarismus Magyarhonban és Magyarhon sorsa nem fognak ugy érintve lenni, hogy előhaladásukban megakadályoztassanak, s remélem, hogy az unitárius hit nemesak Erdélyre fog szoritkozni, hanem be fog az az ország fővárosába és több népesebb községeibe is hatolni.“

A jelenlevő küldöttek e szives üdvözletre méltó beszédekben feleltek s köztök Boros György ifju akademitánk tetszéstnyert al-

kalmi szavakban köszönte meg a magyarhoni unitáriusok iránt nyilvántott rokonszenvet és azt a szívéllyességet, melylyel őt Angliában, mint azok jelenlegi képviselőjét, mindenfelé elhalmozták és elhalmozzák.

Hosszas lenne e gyűlés tárgyaira részletesebben kitérnünk, azért még csak annak fölemlítésére szoritkozunk, hogy Taylor F. (világi) értekezése az „Egyházi pénzügyekről” és Worthington lelkésze a „Vallási közösségről” másodnapon igen érdekes vitatárgyul szolgált a nagy értelmiség és miveltség-gel bíró gyűlésnek és hogy a bezáró soirée az „Alexandra Palace”-ban, melyen az unitárius ügy, polgári és vallási szabadság mellett meggyőző és lelkesítő szónoklatok tartattak, a legkitünőbbben sikerült és a társulat tagjai melegen ápoltt ügyük hovatovábbi elhaladásából és egymás lelkesedéséből erőt és bizalmat meritve a jövő iránt, megelégedve mondtak egymásnak „Istenhozzád”-ot a jövő nagy gyűlésig.

Angliában az unitarismus a benne levő élethatalomnál s hiveinek tevékenysége s áldozatkészségénél fogva mind-mind nagyobb teret hódít meg. S ez intő példa reánk nézve, hogy erőnket mi is teljes mértékben kifejteni, s a tiszta és szabad vallás ügyét néptünk közt a jelenleginél még nagyobb tevékenységgel előbbre vinni, áldozatok árán is törekedjünk.

SZERZŐDÉS. *)

Mely kötetet egyfelől a Főméltóságú magy. kir. Vallás és Közoktatási Ministerium, illetőleg képviselője Moldován Gergely tordaranyosmegyei tanfelügyelő, másfelől az unitáriusok E. K. Tanácsa, mint az unitárius vallásközönség képviselője közt, a mint következik :

*) Addig is, míg a f. évi aug. 25—27. napjain tartott egyházi főtanácsi gyűlésünkről legközelebbi füzetünkben részletes közléseket tehetnénk, sicutünk itten bemutatni tordai gymnasiumunkat illetőleg ezen tanintézetünkben egy polgári iskola beállítása iránt a nagyméltóságú vallás és közoktatási ministeriummal kötött szerződést. Teszszük ezt különösen azért, hogy főleg egyházunk tagjai e szerződés szövegéből magok ismerhessék meg és alkothassanak meggyőződést a mindenesetre nagy fontosságú ügyről s ne induljanak el pusztán oly hírlapi közlések vagy egyéni nyilatkozatok után, a melyek akár e szerződés elfogadását pártoló, akár annak elfogadását ellenző párt nézetét tolmácsolják. Épen ezért részünkről azt most semminemű megjegyzéssel nem kísérvük, különben is e szerződés helyes vagy nem helyes voltát csak a jövő, azon 20 évi idő fogja teljes biztossággal megmutatni, a mely időre az már tényleg megkötöttet. — Szerk.